

خرده آسمان، انگار هیچ

کلود استیان

برگردان

م. کاشیگر

استبان، کلود، ۱۹۳۵ - م. Esteban, Claude
 خرده آسمان انگار هیچ / مؤلف کلود استبان؛ مترجم مدیا کاشیگر. - تهران:
 اندیشه‌سازان، ۱۳۸۳.
 ۱۷۴ ص.

ISBN 964-352-150-8 : ریال ۱۸۰۰۰

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.
 عنوان اصلی: Morceaux de ciel, Presque
 rien: poemes, c2001.

۱. شعر فرانسه - قرن ۲۰ م. - ترجمه شده به فارسی. ۲. شعر فارسی - قرن ۱۴ -
 ترجمه شده از فرانسه. الف. کاشیگر، مدیا، ۱۳۳۵ - مترجم، ب. عنوان.

۸۴۱/۹۱۴

خ ۴۷۸ الف

۱۳۸۳

PQ۲۶۶۱/س۲ خ ۴

۱۳۸۳

م ۳ - ۴۹۶۹

کتابخانه‌ی ملی ایران

کلود استبان خرده آسمان، انگار هیچ

م. کاشیگر	مترجم
مؤسسه‌ی فرهنگی - انتشاراتی اندیشه‌سازان	ناشر
اول، ۱۳۸۴	نوبت چاپ
صحیفه	لیتوگرافی
گلشن	چاپ
هزار نسخه	شمارگان
هزار و هشتصد تومان	بها
۸ - ۱۵۰ - ۳۵۲ - ۹۶۴	شابک

کلیه‌ی حقوق برای ناشر محفوظ است.

تهران - صندوق پستی ۱۵۵۹ - ۱۳۱۴۵
 تلفن مرکز بخش ۶۴۱۴۱۴۱

فهرست

در معرفی کلود استبان	۵
بر واپسین خلنگزار	۹
بیش گفتار	۱۰
.....	۱۱
.....	۲۷
.....	۴۳
پس گفتار	۵۸
پوسته‌ها	۵۹
خرده آسمان، انگار هیچ	۷۹
الفیوم	۱۲۵
خوايمان برد	۱۵۳
یادداشت کتاب‌شناختی	۱۷۴

در معرفی کلود استبان

کلود استبان متولد ۱۹۳۵ و شاعری است که توانسته در آثار خود، طعم خوش و مشخص جهان محسوس را با انتزاع جهان نشانه‌ها آشتی دهد. رفتاری بسیار آزادانه، ذهن و دلی قوی دارد و ایجازش هرگز هیچ‌ان شعرش را خفه نمی‌کند. آن‌چه در صدای او تکان‌دهنده است، شفافیت و برهنگی صمیمی صدای اوست. زیبایی بی‌بزرگ شعر استبان، سیمای خوش‌پوشی است.

درفش شعر او انگار «زوجیت رازانگیز امتلا و کاستی» باشد، هم‌زمان هم از جلال چیزها می‌گوید و هم از این‌که هیچ کشیکی برای چیزها نیست، حرکت او هم استقبال‌کننده است و هم از عمق تأملی خبر می‌دهد که در آن فرو رفته است، و در همان لحظه‌ای که صدایش در حاشیه‌ی میان نیروهای زندگی و گستره‌ی اقیانوس‌وار مرگ بالا می‌گیرد — درست در همان جایی که آب‌ها با هم دیدار می‌کنند و جریان‌ها در نوازشی از کنار هم می‌گذرند — لحن او احیاگر تأکیده‌های سوگ‌آواها در شعر فرانسه می‌شود.

مسیر کلود استبان گویای نوعی بوطیقای دقت است، دقت در چشم‌اندازها قطعاً، اما هم‌چنین دقت در انرژی‌ها و نگرانی‌هایی که فضای شخص انسانی را شخم می‌زنند. دقت در جهان محسوس و میل به نزدیک‌شدن به نقطه‌ای که چه‌بسا در قلمرو محسوس‌ها نباشد، اما در جایی در ژرفای ژرف فطرت، بر محسوس صحنه می‌گذارد.

رد همین بوطیقای دقت را در آثار منثور کلود استبان نیز می‌بینیم. در صف اول این‌گونه آثار، باید به متن‌های زیبایی اشاره کرد که الهام‌گرفته از آثار عده‌ای از نقاشان است، چه کلاسیک و چه هم‌روزگار ما، و در چندین کتاب گرد آمده‌اند، از

نگهبانی سرخدها^۱ گرفته تا خواب پیش از عروج کنت اورگاز^۲، آفتاب در اتاق خالی^۳، نه جستار در شناخت نقاشی‌های ادوارد هابر که مجموعه‌ای روایت راجع به این نقاش آمریکایی است: استبان چنان شیفته‌ی کارهای او می‌شود که برایش تماشايشان کافی نیست و سودای رفتن به درونشان را دارد، وسوسه‌ی این را که فضای نقاشی‌شده‌ی او را «هم‌چون شخصی یا کتابی جاگرفته بر یک میز» بمکد یا درآشامد، و چون درمی‌یابد چنین رؤیایی تحقق‌ناپذیر است، زندگی در نزدیکی تابلوها را برمی‌گزیند، نزدیکی‌ای آن‌قدر نزدیک که سرانجام از دریای تصویر و سکوت درمی‌آید و بی‌آن‌که سکوت را القا یا حتی چروک کند، تعریف‌کننده‌ی قصه‌ای می‌شود. به‌رغم وضوح و تشخص، صدای کلود استبان چنان خفه است انگار بخواهد با تهی نامحسوس و جو تنهایی و انزوای ساکن نقاشی‌های ادوارد هابر هم‌اوا شود.

گذشته از کتاب‌های شعر (فصلی به تاراج رفته^۴؛ قران جسم و باغ^۵؛ کسی در اتاقی شروع به حرف‌زدن کرده است^۶؛ ژانویه، فوریه، مارس^۷؛ خرده آسمان، انگار هیچ^۸؛ ...)، کلود استبان نویسنده‌ی چندین جستار راجع به هنر (مکانی برون از هر مکان^۹؛ نقد عقل شاعرانه^{۱۰}؛ ...) و مترجم است (کودو، گونگورا، لورکا، خورخه گیلن، اکتابیو پاس، ...). تقسیم کلمه‌ها^{۱۱} را نوشته است که بازاندیشی توانمندی راجع به رنج انسان دوباره‌شده در میان دو زبان است.

گفتنی است که نشر فاراگو که ناشر بسیاری از کتاب‌های شعر کلود استبان است،

-
- Veilleur aux confins... ۱
 La Dormition du compte d'Orgaz... ۲
 Soleil dans une pièce vide... ۳
 La Saison dévastée... ۴
 Conjoncture du corps et du jardin... ۵
 Quelqu'un a commencé à parler dans une chambre... ۶
 Janvier, février, mars... ۷
 Un lieu hors de tout lieu... ۸
 Critique de la raison poétique... ۹
 Le partage des mots... ۱۰

در سال ۲۰۰۳، دفتر مخصوصی را زیر نظر پیر ویلدر به نام فضا، پایان‌نیافتگی^۱ نشر داده است.

ژان باتیست پارا